

Jaarverslag 2002

Bureau Beheer Landbouwgronden

Rekening en Verantwoording

gevestigd te 's-Gravenhage
en kantoorhoudende te Utrecht

Dienst Landelijk Gebied

INHOUDSOPGAVE

	<u>Blz.</u>
1. Directieverslag	
1.1 Algemeen	2
1.2 Uiteenzetting gevoerd beleid en de financiële gevolgen	3
1.3 Toekomstige ontwikkelingen	4
2. Rekening	
2.1 Grondslagen van waardering en resultaatsbepaling	6
2.2 Staat van Uitgaven en Inkomsten 2002	8
2.3 Toelichting op de Staat van Uitgaven en Inkomsten 2002	9
2.4 Balans per 31 december 2002	17
2.5 Toelichting op de Balans per 31-12-2002	18
3. Overige gegevens	
3.1 Overzicht geldmiddelen, vorderingen en overige schulden per 31-12-2002	28
3.2 Accountantsverklaring	29
Bijlagen	
1. Overzicht gebruikte afkortingen	30
2. Adressen BBL - DLG (<i>wordt nog toegevoegd</i>)	31

1. DIRECTIEVERSLAG

1.1 Algemeen

- Het Bureau Beheer Landbouwgronden:

Het Bureau Beheer Landbouwgronden ontleent zijn bestaansrecht aan de Wet Agrarisch Grondverkeer, Staatsblad 1981, nr. 248. In artikel 28, titel VII van deze Wet is bepaald dat het Bureau Beheer Landbouwgronden een rechtspersoon is, met zetel te 's-Gravenhage. Overeenkomstig art. 29 van deze Wet is het Bureau Beheer Landbouwgronden (hierna te noemen: het Bureau) belast met de uitvoering van het verwerven, tijdelijk beheren of vervreemden van onroerende zaken. Deze werkzaamheden voert het Bureau uit ten behoeve van opdrachtgevers zoals het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), provincies, andere Ministeries en overheden en terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties.

- Kerntaken van het Bureau:

De kerntaken van het Bureau zijn gericht op de uitvoering van overheidsbeleid. De verwerving, het tijdelijk beheer en de vervreemding van onroerende zaken worden onder andere verricht ten behoeve van het grondverkeer in landinrichtingsprojecten, ten behoeve van de realisatie van natuur en landschap en ter uitvoering van het bufferzonebeleid.

De verwerving, het beheer en de vervreemding van onroerende zaken, zoals in art. 29 van de Wet Agrarisch Grondverkeer vermeld, worden onder andere verricht ten behoeve van het realiseren van de volgende beleidsdoelen:

- versterking landelijk gebied,
- realisatie Ecologische Hoofdstructuur, en
- economisch perspectief volle agroketens.

De andere kerntaak van het Bureau draagt bij tot het realiseren van de beleidsdoel 'Beheer van de Ecologisch Hoofdstructuur'. Deze taak is benoemd in de Regeling beheersovereenkomsten en natuurontwikkeling (Rbon): het sluiten van agrarisch natuurbeheersovereenkomsten met particulieren. Het sluiten van beheersovereenkomsten geschiedt ter uitvoering van het beleid dat is gericht op het ontwikkelen en beheren van natuur door particulieren.

Deze taak is echter per 31 december 1999 vervallen aangezien de Rbon is opgenomen in de regelingen van het Programma Beheer, waarvan de beschikkingen door LASER worden afgegeven. Vanwege reeds aangegane verplichtingen komt deze taak nog wel tot uitdrukking in de rekening en verantwoording.

Het jaar 2002 is verantwoord middels VBTB (Van Beleidsbegroting tot Beleidsverantwoording)- systematiek. Hiermee wordt duidelijk gemaakt welke beleidsdoelen gerealiseerd worden, hoeveel geld ermee gemoeid is, en welke instrumenten hiervoor worden ingezet.

- Financiering op hoofdlijnen:

De financiering van de onroerende zaken vindt plaats door middel van renteloze voorschotten die door de opdrachtgevers worden verstrekt.

Er zijn twee financieringsstromen waar te nemen:

1. Voorfinanciering (LNV Beleid).

Financieringsmiddelen die rechtstreeks zijn toe te schrijven aan de beleidsdoelen die ermee gerealiseerd moeten worden.

De belangrijkste categorieën daarin zijn de volgende:

- de onroerende zaken verworven ten behoeve van landinrichting en Staatsbosbeheer gefinancierd door LNV;
- de onroerende zaken verworven ten behoeve van particuliere terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties, gefinancierd door LNV en de provincies;
- de onroerende zaken verworven in bufferzones gefinancierd door het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) en LNV. De verdeling hierin is gebaseerd op het door de financiers ondertekende convenant van 26-11-1996, en de actualisering, d.d. 3-6-2002 (kenmerk VROM-LG/989);
- de onroerende zaken verworven ten behoeve van de Nadere Uitwerking Rivierengebied (NURG) gefinancierd door het Ministerie van Verkeer en

- Waterstaat en LNV. De verdeling vindt plaats volgens de door beide financiers gemaakte afspraken van 1-1-1997;
- de onroerende zaken verworven m.b.v. groenfondsleningen waarvoor de provincies rente en aflossing betalen.
2. Directe financiering (opdrachten tweeden en derden).
Ter financiering van specifieke opdrachten die buiten het LNV-beleid vallen. Op declaratiebasis worden onroerende zaken voor derden verworven.

Het Bureau maakt ten behoeve van de financiering van LNV gebruik van het revolving-fund-principe. Dit houdt in dat inkomsten die in enig jaar door vervreemding en exploitatie van onroerende zaken worden gerealiseerd, in datzelfde jaar ten behoeve van verwerving en exploitatie van onroerende zaken kunnen worden aangewend.

De uitgaven ter zake van reeds vóór het jaar 2002 aangegane beheersovereenkomsten komen ten laste van de begroting van LNV.

- Apparaatuitgaven:

In artikel 32 lid 4 van de Wet Agrarisch Grondverkeer is gesteld dat het Bureau, behoudens de directeur, geen eigen personeel heeft. De personele en daarmee samenhangende materiële uitgaven komen geheel ten laste van de Dienst Landelijk Gebied (DLG). Deze dienst is onderdeel van LNV.

- Verantwoording:

Jaarlijks stelt de directeur van het Bureau, overeenkomstig art. 33 lid 3 van de Wet Agrarisch Grondverkeer, binnen 6 maanden na afloop van het boekjaar de rekening en verantwoording op welke ter goedkeuring aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit wordt gezonden.

Voor het financieel handelen is het Bureau gehouden aan de nadere regels vastgelegd in de Beschikking financieel beheer Bureau Beheer Landbouwgronden, 17 augustus 1982; nr. J. 3694.

1.2 Uiteenzetting gevoerd beleid 2002 en de financiële gevolgen

- Gevoerd beleid in het kader van verwerving en vervreemding van onroerende zaken:

In 2002 is door het Bureau meer grond verworven dan in 2001. In totaal is 9.524 ha hectare grond verworven (2001: 7.986 ha). Ten opzichte van 2001 is dit een stijging van de aankopen met 19%. Daarnaast is nog 1.545 ha middels toedeling verkregen.

Het natuuroffensief dat ingezet is om een versnelde uitvoering van de Ecologische Hoofdstructuur te bewerkstelligen en het aantal opdrachten voor derden dat sterk gegroeid is hebben geleid tot extra aankopen van gronden. Eind 2002 werd tengevolge van bezuinigingen een biedingenstop voor transacties gehanteerd en werd de koopplicht voor de overheid in begrensde gebieden voor een jaar opgeschort.

Ten opzichte van 2001 is het grondbezit met 6% (2.435 ha) toegenomen; eind 2002 is het bezit van het Bureau: 43.565 ha.

Het huidige bezit is met name gelegen in de landinrichtingsprojecten, wachtend op het moment dat het gebied wordt ingericht, respectievelijk de akte van toedeling wordt gepasseerd.

Ook worden aankopen gedaan ten behoeve van Robuuste Verbindingen die voorlopig nog niet worden doorgeleverd omdat de begrenzingen nog niet zijn vastgesteld.

Het streven om de grondverwerving conform de programmering uit te voeren is niet in alle provincies gehaald. Door intern te schuiven met de LNV-budgetten voor aankopen zowel binnen als tussen de provincies, is de totale realisatie van 9.524 ha mogelijk geworden.

Het Bureau heeft naast het volledig eigendom van grond nog rechten op grond (pachtrecht 1.074 ha en beklemprecht, erfpacht, stadsrecht e.d. 337 ha.) en gebouwen in eigendom.

- Financiële gevolgen:

De verwervingen en vervreemdingen in het verslagjaar zijn te vertalen in de volgende financiële cijfers:

Gerealiseerde vervreemdingen	k€	- 253.460 ¹
Bij deze vervreemdingen is per saldo een resultaat geboekt van	k€	<u>12.524</u>
De historische kostprijs van de vervreemde onroerende zaken bedroeg in 2002	k€	- 240.936
Gerealiseerde verwervingen	k€	<u>417.988</u>
Het bezit van het Bureau op basis van historische kostprijs is hierdoor in 2002 toegenomen met	k€	177.051

De gezamenlijke provincies leveren een bijdrage in de financiering van het Bureau door middel van groenfondsleningen. Deze bijdrage bedroeg per 31 december 2001 ruim k€ 74.889. In 2002 is een bedrag van k€ 23.000 afgelost op de opgebouwde financiering van de provincies aan het Bureau ten behoeve van financiering door de provincies van grondverwerving door particuliere terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties.

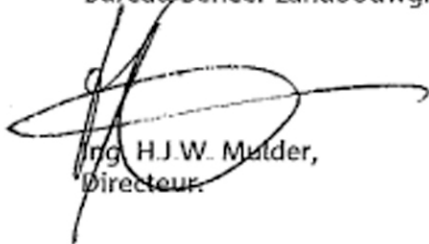
In 2002 heeft het Bureau gronden verworven en beheerd in opdracht van 5 ministeries (LNV, VROM, EZ, Defensie, V&W), alle provincies, twee gemeentes, het Groenfonds revolving fund en enkele private rechtspersonen (o.a. Blauwe Stad en Maastricht Airport).

1.3 Toekomstige ontwikkelingen

Binnen het kader van ontwikkelingsgericht werken is er in 2002 een start gemaakt met grond in te brengen voor een gezamenlijke exploitatie. Door gericht samen te werken met overige overheidsinstanties wordt getracht de rijksbelangen beter op elkaar af te stemmen.

In opdracht van de Raad voor het Vastgoed Rijksoverheid wordt geïnventariseerd welke plannen er zijn voor aankoop en verkoop bij deelnemende Rijksdiensten.

Utrecht, augustus 2004
Bureau Beheer Landbouwgronden

Ing. H.J.W. Mulder,
Directeur.

¹ K = x1000

2. REKENING

2.1 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

- Algemeen:

Op grond van de op de Wet Agrarisch Grondverkeer gebaseerde "Beschikking financieel beheer Bureau Beheer Landbouwgronden" zijn voor het Bureau met betrekking tot het beheer van de begroting en het beheer van de geldmiddelen, gedeelten van de Comptabiliteitswet van toepassing. Dit houdt onder meer in dat de Staat van Uitgaven en Inkomsten en de Balans zijn opgesteld op kasbasis.

- Staat van Uitgaven en Inkomsten:

Onder uitgaven en inkomsten worden, conform artikel 2, lid 1 van genoemde Beschikking financieel beheer, verstaan de geldelijke uitgaven en ontvangsten in het verslagjaar (artikel 4, lid 4 van de Comptabiliteitswet). In verband met het weergeven van een goed beeld van de activiteiten van de organisatie in de Staat van Uitgaven en Inkomsten worden de overdrachten die rechtstreeks lopen via de renteloze voorschotten verantwoord als feitelijke geldstromen.

Verwervingen:

De verworven onroerende zaken, behoudens de bij toedeling in een landinrichtingsproject verkregen onroerende zaken, zijn verantwoord op basis van historische kostprijzen zijnde de aanschafprijs en de toegerekende bijkomende uitgaven. De bij toedeling verworven onroerende zaken worden verantwoord tegen een, door het Bureau en de Landinrichtingscommissie bij afronding van een landinrichtingsproject, berekende aankoopprijs.

Vervreemdingen:

De vervreemde onroerende zaken in landinrichtingsprojecten, zijn verantwoord voor de gerealiseerde verkoopsom. Deze verkoopsom is de berekende aankoopprijs van de bij landinrichtingsprojecten ingebrachte onroerende zaken. De verkoopsom van overdrachten aan Staatsbosbeheer en particuliere terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties is de historische kostprijs, zijnde de aanschafprijs en de toegerekende bijkomende uitgaven. De verkoopsom van de op andere wijze vervreemde onroerende zaken is de vrije verkoopwaarde, vastgesteld op basis van actuele taxatie.

Overige posten:

De overige posten uit de Staat van Uitgaven en Inkomsten zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Resultaatsbepaling:

Het resultaat bij vervreemding van onroerende zaken is het verschil tussen de verkoopsom en de historische kostprijs, dan wel de berekende aankoopprijs. Het resultaat bij vervreemding van onroerende zaken bij landinrichting wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve prijsverschillen. Het resultaat bij verkoop van overige bezittingen wordt, voor zover dit het aandeel van het Bureau betreft, ten gunste of ten laste gebracht van de algemene reserve.

Het resultaat bij vervreemding waarvan de akte van toedeling nog niet is gepasseerd, wordt tot de datum van passering bij de notaris verantwoord op de rekening 'nog te verrekenen resultaten landinrichtingsgebieden'.

Het resultaat op de exploitatie van onroerende zaken en het saldo van de overige, niet aan de historische kostprijs toegerekende, uitgaven van de vervreemde onroerende zaken, wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

- Balans en Overige gegevens:

In de Balans worden, conform de toelichting op artikel 5, lid 2 van de Beschikking financieel beheer, tot uitdrukking gebracht de onroerende zaken en de wijze van financiering ervan; de vordering ultimo 2001 op het Groenfonds uit hoofde van Compensatiegelden en voorts de financiële betrokkenheid bij het Stallingbedrijf Glastuinbouw Nederland C.V.. Derhalve worden de ten name van het Bureau staande

- 6 -

bankrekeningen, vorderingen en overige schulden, niet zijnde de renteloze voorschotten, niet in de balans opgenomen.

Een specificatie van de geldmiddelen, de vorderingen en de overige schulden zijn opgenomen onder Hoofdstuk 3, Overige gegevens.

Activa:

De onroerende zaken zijn gewaardeerd op basis van historische kostprijzen (aanschafprijs en toegerekende bijkomende uitgaven), dan wel berekende aankoopprijs.

Passiva:

De algemene reserve bestaat uit de saldi van de exploitatieresultaten van onroerende zaken en de overige uitgaven en uit de saldi van de resultaten bij vervreemding van land, niet zijnde inbreng bij landinrichting.

De bestemmingsreserve prijsverschillen is gevormd op grond van de beleidslijnen, zoals die door de Centrale Landinrichtingscommissie (CLC) op 12 mei 1987 zijn vastgesteld. In deze beleidslijnen is vastgesteld dat voor de gebieden waarvan het ontwerp-landinrichtingsplan door de Centrale Landinrichtingscommissie is vastgesteld na 26 februari 1987 alle resultaten ten gunste dan wel ten laste komen van het Bureau. Ten aanzien van de andere gebieden geldt dat de bij landinrichtingsprojecten behaalde resultaten op het moment van passeren van de akte van toedeling worden verdeeld tussen het Bureau en de Landinrichtingscommissie.

De bestemmingsreserve dient om eventuele verliezen bij vervreemding van onroerende zaken in de toekomst op te vangen.

De post "nog te verrekenen resultaten landinrichtingsgebieden" betreft de resultaten, ontstaan door vervreemding van onroerende zaken in landinrichtingsprojecten vóór de akte van toedeling. Dit bedrag zal, op grond van de door de CLC d.d. 12 mei 1987 vastgestelde beleidslijnen, op moment van passeren van de akte van toedeling worden verdeeld over het Bureau en Landinrichtingscommissie. Voor zover dit het Bureau betreft, wordt het aandeel toegevoegd aan de bestemmingsreserve prijsverschillen. Het aandeel van de desbetreffende Landinrichtingscommissie wordt verrekend.

De Compensatiegelden Groenfonds, de financiële betrokkenheid bij het Stallingbedrijf Glastuinbouw Nederland C.V., de renteloze voorschotten en de onder Hoofdstuk 3, Overige gegevens opgenomen vorderingen en overige schulden zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

STAAT VAN UITGAVEN EN INKOMSTEN 2002 in euro x 1.000 (k€)

	Uitgaven		Inkomsten		begroting 2002	rekening 2002	rekening 2001	
	begroting 2002	rekening 2002	rekening 2002	rekening 2001				
1	00	Ruilgrond	184.473	110.474	00	00	118.718	59.790
2	01	Versterking Landelijk Gebied	44.842	52.798	11	01	17.680	59.544
	01	Gebieden beleid	3.959	23.360		11	8.558	42.406
	01	Reconstructie varkenshouderij/Kwaliteitsimpuls zandgeb.	4.662			12	100	0
	01	Landelijke Natuur	4.789	18.937		13	3.689	11.287
	01	Stedelijke omgeving "GIOS"	30.022	10.501		14	5.313	5.850
	01	Realisatie gevar. Recreatiemogelijkh. i/h landelijk gebied	1.409			15	2.904	0
3	02	Realisatie EHS (verwerving)	155.828	153.249	12	02	113.800	140.913
	02	Verwerving droge EHS	155.828	153.249		11	109.376	140.913
	03	Inrichting droge EHS	0			12	4.424	
4	03	Realisatie van de EHS (beheer)	16.394	22.412	13	03	18.096	22.412
	11	Beheer EHS				11		
5	04	Economisch perspectievolle agroketens		29	14	04		
	13	Herstructurering glastuinbouw & duurzaam gebruik energie				13		
6		Overige verwervingen	32.845	55.620	15		10.349	10.836
7		Exploitatie-uitgaven	12.153	9.500	16		14.410	14.299
		- exploitatie-uitgaven i.v.m. beheer bezit	5.352	4.979				
		- overige uitgaven i.v.m. verwerven bezit	6.801	4.521				
8		Verrekenbare resultaten landinrichtingsprojecten	1.370	133	17		41.860	-22.462
9		EV Glastuinbouw			18		121.782	123.422
		* deelneming		2.269		01	97.726	127.033
		* achtergestelde lening		2.269		02	14.133	16.481
						03	666	-29.208
							9.257	9.117
		TOTAAL UITGAVEN	447.906	408.752			447.906	408.752
							193.101	193.101
		TOTAAL INKOMSTEN					447.906	408.752

2.3 Toelichting op de Staat van Uitgaven en Inkomsten 2002

Uitgaven

	Realisatie 2002	Begroot
1. Ruilgrond	k€ 184.473	pm.

Onder ruilgronden zijn verantwoord verwervingen van gronden waar nog geen één op één relatie is tussen het beleidsdoel dat ermee gerealiseerd wordt en de middelen die ervoor beschikbaar zijn gesteld. In bijlage 2 is een indicatieve toerekening gemaakt van deze gronden naar de te realiseren operationele doelen. Het bedrag is opgebouwd uit:

* Ruilgrond	181.001
* Verrekenende winst ontstaan uit de onderbedeling met de landinrichtingscommissie	3.472

	Realisatie 2002	Begroot
2. Versterking Landelijk Gebied	k€ 44.842	k€ 49.705

Onder Versterking Landelijk Gebied vinden verwervingen plaats t.b.v. de volgende categorieën:

- landmeters-/compensatiehectaren in verband met artikel 147-kavels;
- landschapsplan;
- boerderijverplaatsing;
- bedrijfsvergroting;
- recreatieprojecten;
- randstadgroenstructuur;
- grondbank;
- VINAC
- SGP's
- regeling reconstructie oude glastuinbouwgebieden.

In 2002 is er minder gerealiseerd dan begroot.

Dit heeft de volgende oorzaken:

- een aantal aankopen zoals in Strategische Groen Projecten en gronden voor VINAC, zijn vooralsnog niet doorgeleverd. Deze gronden zijn verantwoord onder ruilgronden,
- door het afsluiten van enkel oude landinrichtingsprojecten met een hoog aandeel landbouwdoelen zijn er relatief meer gronden overgedragen aan particulieren.

De realisatie naar de operationele doelen ziet er als volgt uit:

01.11	Gebiedenbeleid	k€	3.959	
01.12	Reconstructie varkenshouderij/ Kwaliteitsimpuls zandgebieden	k€	4.662	
01.13	Landelijk Natuurlijk	k€	4.789	
01.14	De stedelijke omgeving "Groen in en om de stad"	k€	30.022	
01.15	Realisering gevarieerde recreatiemogelijkheden in het landelijk gebied	<u>k€</u>	<u>1.409</u>	
				k€ 44.842

	Realisatie 2002	Begroot
3. Realisatie van de EHS (verwerving)	k€ 155.828	k€ 117.900

Ten behoeve van dit beleidsdoel 'realisatie Ecologische Hoofdstructuur(EHS)' worden arealen van de terreinsoorten natuurreservaten, natuurontwikkelingsgebieden, bestaande natuurterreinen, robuuste verbindingen, ecologische verbindingzones en natte natuur verworven.

In samenhang met de bezuinigingen en de daaruit voortvloeiende biedingenstop is het beschikbare budget volledig besteed aan verwervingen droge EHS.

Onder dit beleidsdoel vallen de volgende operationele doelen:

02.11. Verwerving droge EHS	k€	155.828	
02.12. Verwerving natte EHS	k€	0	
02.13. Inrichting droge EHS	k€	0	
			K€ 155.828 *)

*)verschil t.g.v. afronding

	Realisatie 2002	Begroot
4. Realisatie van de EHS (beheer)	k€ 16.394	k€ 18.096

De uitgaven beheersovereenkomsten betreffen de betaalde vergoedingen in het kader van de Rbon en daaraan voorafgaande regelingen, alsmede overeenkomsten in het kader van experimenten. In 2002 is minder uitbetaald dan begroot vanwege voortijdige beëindiging (omzetting naar SAN/SN) van beheersovereenkomsten.

	Realisatie 2002	Begroot
6. Overige verwervingen	k€ 32.845	pm.

Overige verwervingen:

- Ten behoeve van het eenheidsoefenterrein Laaghalen - De Haar in opdracht van het Ministerie van Defensie	k€	326
- In opdracht van VROM tbv Bommelerwaard	K€	4
- Ten behoeve van "De Blauwe Stad" in opdracht van Provincie Groningen	k€	10.728
- In opdracht van Groenfonds ten behoeve van Provincie Drenthe	k€	1.753
- In opdracht van Groenfonds ten behoeve van Provincie Overijssel	k€	1.164
- In opdracht van Groenfonds ten behoeve van de Ronde Venen Utrecht	k€	182
- In opdracht van Groenfonds ten behoeve van Provincie Limburg	k€	1.510
- In opdracht van Provincie Overijssel	K€	1.768
- In opdracht van Provincie Gelderland	k€	1.277
- In opdracht van Provincie Utrecht	k€	4.137
- In opdracht van Provincie Noord Holland	K€	2.811
- In opdracht van Provincie Zuid Holland	K€	1.127
- In opdracht van Provincie Zeeland	k€	564
- In opdracht van Provincie Zeeland ten behoeve van "Duurzaam Veilig"	k€	767
- In opdracht van Zeeland Seaport	k€	3.549
- Ten behoeve van Rijksweg N61	k€	554

- Ten behoeve van N57	K€	527	
- In opdracht van Provincie Limburg	k€	25	
- Nog te corrigeren in 2003; ten onrechte ten laste van de Provincie Zeeland gebracht. Correctie naar "verwervingen ten behoeve van LNV-beleid"	K€	71	
			<u>k€ 32.845</u>

	Realisatie 2002	Begroot
7. Exploitatie-uitgaven	k€ 12.155	k€ 7.400

De exploitatie-uitgaven in 2002 zijn k€ 4.755 meer dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door de extra grondaankopen in 2002 die hebben geleid tot hogere kosten van verwerving/vervreemdingen en verkennend bodemonderzoek.

- Exploitatie-uitgaven i.v.m. beheer bezit

Deze post omvat de exploitatie van onroerende zaken. De specificatie hiervan luidt als volgt:

. vaste lasten	k€	2.829	
. onderhoud	k€	297	
. pachten	k€	186	
. beheersuitgaven	k€	584	
. uitbestede beheerswerkzaamheden	k€	473	
. grondkamerkosten	k€	336	
. betaalde rente	k€	121	
. overige uitgaven	k€	527	
			k€ 5.353

- Overige uitgaven i.v.m. verwerven bezit

De overige uitgaven betreffen uitgaven die niet direct konden worden toegerekend aan de historische kostprijs van de verwervingen. Een nadere specificatie:

. verwerving/vervreemding (1)	k€	4.961	
. kadasterkosten (2)	k€	45	
. verkennend bodemonderzoek	k€	1.796	
			k€ 6.802
			<u>k€ 12.155</u>

Ad1. Deze uitgaven omvatten voornamelijk:

- uurvergoedingen, reis- en verblijfkosten (aankopers), bankkosten spoedbetalingen, advertentiekosten (openbare verkoop) ad k€ 4.952 en
- vergader- en overige kosten ad k€ 9.

Ad2. De uitgaven zijn gemaakt in het kader van de begrenzing van reservaat- en beheersgebieden en natuurontwikkelingsprojecten en ten behoeve van de verwerving en vervreemding van onroerende zaken.

	Realisatie 2002	Begroot
8. Verrekende resultaten landinrichtingsprojecten	k€ 1.370	k€ 0

De verrekening van winsten en verliezen met derden in landinrichtingsprojecten bedraagt over 2002 k€ 1.370. Dit betreft verrekening van gereserveerde winsten

/verliezen die ontstaan zijn door vervreemding van onroerende zaken in landinrichtingsprojecten vóór akte van toedeling.
De verrekening vindt plaats nadat het landinrichtingsproject is afgesloten.

INKOMSTEN

	Realisatie 2002	Begroot
10. Ruilgrond	k€ 118.718	pm.

Het vervreemdingsbedrag is als volgt uit te splitsen:

Historische kostprijs	k€ 101.742	
Nog te verdelen resultaat	k€ 617	
Resultaat onderbedeling	k€ 12.073	
Resultaat Bureau	k€ 3.167	
Resultaat derden	<u>k€ 1.118</u>	
Vervreemdingsprijs		<u>k€ 118.718</u>

	Realisatie 2002	Begroot
11. Versterking Landelijk Gebied	k€ 17.680	k€ 49.705

Onder de post begroot worden enkel de middelen geraamd ter realisering van het beleidsdoel Versterking Landelijk Gebied.

LNV	k€ 43.905	
Overige Ministeries t.b.v. bufferzones (VROM aandeel)	<u>k€ 5.800</u>	
		<u>K€ 49.705</u>

De financieringsbijdragen zijn echter verantwoord onder post 19 /Financieringen. Onder de post realisatie zijn de inkomsten verantwoord verkregen uit vervreemdingen van gronden.

De realisatiecijfers, onderverdeeld naar operationele doelen:

1.11. Gebiedenbeleid	k€ 8.558	
1.12. Reconstructie	k€ 100	
1.13. Landelijke Natuur	k€ 3.689	
1.14. Stedelijke Omgeving	k€ 5.313	
1.15. Recreatie in Landelijk Gebied	<u>k€ 21</u>	
		<u>k€ 17.680</u>

Het vervreemdingsbedrag is als volgt uit te splitsen:

Historische kostprijs	k€ 17.540	
Nog te verdelen resultaat	k€ 62	
Resultaat Bureau	<u>k€ 79</u>	
Vervreemdingsprijs		<u>k€ 17.680</u>

	Realisatie 2002	Begroot
12. Realisatie van de EHS (verwerving)	k€ 104.274	k€ 113.800

Het begrote bedrag voor 2002 betreft de te ontvangen financiering ter realisering van de beleidsdoelen. Het geraamde bedrag, ad k€ 113.800, is als volgt opgebouwd:

LNV t.b.v.:

- 2.11 verwerving droge EHS	k€103.376	
- 2.12 verwerving natte EHS	<u>k€ 4.424</u>	k€ 107.800

Overige Ministeries:

- VROM aandeel t.b.v. bufferzones	k€ 2.900	
- V&W NURG	<u>k€ 3.100</u>	k€ 6.000
		<u>k€ 113.800</u>

De realisatie betreft de inkomsten verkregen uit de vervreemding van gronden. Dit onderdeel is verdeeld naar de realisatie van de volgende operationele doelen.

2.11. Verwerving droge EHS	k€ 104.274	
2.12. Verwerving natte EHS	<u>k€ 0</u>	
		<u>k€ 104.274</u>

Het vervreemdingsbedrag is als volgt nader te specificeren:

Historische kostprijs	k€ 104.887	
Resultaat Bureau	k€ -/- 777	
Nog te verdelen resultaat	k€ 135	
Resultaat derden	<u>k€ 29</u>	
Vervreemdingsprijs		<u>k€ 104.274</u>

	Realisatie 2002	Begroot
13. Realisatie van de EHS (beheer)	k€ 16.394	k€ 18.096

Deze post betreft de financiering van de beheersovereenkomsten in het kader van de Rbon en daaraan voorafgaande regelingen, alsmede overeenkomsten in het kader van experimenten. De ontvangen bijdragen uit het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw (EOFGL) met betrekking tot de beheersovereenkomsten komen rechtstreeks ten gunste van de begroting van LNV en zijn derhalve niet opgenomen in de Staat van Uitgaven en Inkomsten.

	Realisatie 2002	Begroot
14. Economisch perspectievolle agroketens	k€ 2.439	pm.

Onder dit beleidsdoel zijn verantwoord de vervreemdingen met betrekking tot herstructurering glastuinbouw.

Het vervreemdingsbedrag is als volgt nader te specificeren:

Historische kostprijs	K€ 2.644	
Nog te verdelen resultaat	<u>k€ -/- 205</u>	
Vervreemdingsprijs		<u>k€ 2.439</u>

	Realisatie 2002	Begroot
15. Overige vervreemdingen	k€ 10.349	pm.

Overige vervreemdingen:

- Ten behoeve van de Blauwe Stad in opdracht van provincie Groningen. Hierbij is een winst gerealiseerd van k€ 167.	k€	5.883	
- Ten behoeve provincie Drenthe in opdracht van Groenfonds. Hierbij is een winst gerealiseerd van k€ 119.	k€	1.551	
- In opdracht van provincie Zeeland ten behoeve van Duurzaam Veilig. Hierbij is een verlies gerealiseerd van k€ 46.	k€	323	
- Ten behoeve van Zeeland Seaport	k€	2.093	
- Ten behoeve van Rijksweg N61.	k€	419	
- Ten behoeve van de provincie Limburg.	k€	40	
- Ten behoeve van de provincie Gelderland	k€	40	
- Ten behoeve van provincie Noord Brabant in opdracht van het Groenfonds. Hierbij is een verlies gerealiseerd van k€ 2.	k€	2	
			k€ 10.349

Totaal resultaat "overige vervreemdingen":

Nog te verdelen resultaat	k€ -/-	254	
Resultaat derden *	k€ -/-	50	
Resultaat bureau	k€	2	
			k€ -/- 302

* Inbegrepen de gerealiseerde winst ten behoeve van EZ, ad k€ 64.

	Realisatie 2002	Begroot
16. Exploitatieontvangsten	k€ 14.410	k€ 11.500

De exploitatieontvangsten betreffen de ontvangsten uit het bezit van onroerende zaken.

Specificatie van de gerealiseerde ontvangsten:

Gebruiksvergoedingen	k€	4.944	
Pachten	k€	7.254	
Huren	k€	384	
Jacht- en vishuren	k€	76	
Erfpachtcanons	k€	1.020	
Zakelijk recht vergoedingen	k€	78	
Ontvangen omzetbelasting	k€	43	
Ontvangen Rente	k€	86	
Overige Ontvangsten	k€	525	
			k€ 14.410

	Realisatie 2002	Begroot
17 Compensatie Groenfonds	k€ 41.860	pm.

In 2001 is € 70,33 miljoen (fl. 155 miljoen) beschikbaar gesteld in het kader van het "Natuuroffensief". Dit bedrag is door het Bureau gestort bij het Groenfonds. In 2002 is hiervan € 41,86 miljoen aangewend. Hiervan is € 27 miljoen aangewend voor verwerving en € 14,86 miljoen is gebruikt voor aflossing van het Renteloos voorschot LNV

	Realisatie 2002	Begroot
18. Financiering	k€ 121.872	pm.

Ontvangen van financiers (LNV, Overige Ministeries Overigen) een bedrag van		k€ 182.239 *)
Terugbetaald aan LNV gedurende 2002 in verband met vervreemdingen SBB	k€ 60.217	
Overige	<u>k€ 183</u>	

Totale vervreemdingen waarvan de opbrengst ten gunste is gekomen van de financiers		-/- k€ 60.400
--	--	---------------

Afboeking Subsidies, die verstrekt zijn door het Bureau		-/- k€ 57
---	--	-----------

Totaal financiering over 2002		<u>k€ 121.782</u>
-------------------------------	--	-------------------

*) In 2002 voldeden een aantal grondtransacties aan de voorwaarden om voor subsidieverstrekking van de EU in aanmerking te komen. De bijdrage van de EU ad k€ 3.929 is in deze post vermeld

Balans per 31 december 2002 in euro x 1.000 (k€)

Activa		Operationele doelstelling		31-12-2002	01-01-2002
	Beleidsartikel				
1.	00 ruilgrond	00. Voorraad ruilgrond		783.822	711.205
2.	01 versterking landelijk gebied	11. Gebieden beleid		18.445	13.883
		12. Reconstructie varkenshouderij/Kwaliteitsimpuls zandgeb.		13.102	11.996
		13. Landelijke Natuur		136.143	111.435
		14. Stedelijke omgeving "GIOS"		1.387	
		15. Real. gevar. Recreatiemogelijkh. i/h landelijk gebied		240.195	188.781
3.	02 ecologische hoofdstructuur	11. Verwerving droge EHS		6.352	6.352
		12. Verwerving natte EHS		0	
		13. Inrichting droge EHS			
4.	04 econ.perspectief volle agroketens	13. Herstructurering glastuinbouw & duurzaam gebruik energie			664
5.	overige onroerende zaken	directe financiering (opdracht derden)		109.105	87.145
		voorfinanciering (LNV beleid)		4.164	4.204
6.	compensatiegelden groenfond			28.476	70.336
7.	Stallingsbedrijf Glastuinbouw Nederland - deelneming			2.269	2.269
8.	Stallingsbedrijf Glastuinbouw Nederland - achtergestelde lening			2.269	2.269
	TOTAAL ACTIVA			1.345.729	1.210.537
Passiva				31-12-2002	01-01-2002
9.	algemene reserve			151.218	146.491
10.	bestemmingsreserve prijsverschillen			107.952	96.178
11.	nog te verrekenen resultaten landinrichtingsgebieden			51.362	55.074
12.	Financieringen			1.035.197	912.794
	TOTAAL PASSIVA			1.345.729	1.210.537

Activa

Bezit onroerende zaken	OVERZICHT MUTATIES ONROERENDE ZAKEN OVER HET JAAR 2002 in euro x 1.000 (k€)											bezit per 31 december 2002	
	bezit per 1 januari 2002	Verwerving		ABC- transacties excl. SBB	verkopten en ruilinden	inbreng landinrichting	vervreemding		overdrachten SBB	overige	interne bestem- mings- wijzigingen		Korrektes
		aankopen en ruilinden	toedeling landinrichting				ABC- transacties excl. SBB	inbreng landinrichting					
00. ruilgrond	711.205	455.461	23.629	1.911	58.260	41.179	1.911	336	57	-6.642		783.822	
01. Voorraad ruilgrond		3.879		81	8.342		81			4.463		0	
01. versterking landelijk gebied	13.883	4.662			1.00							18.445	
11. Gebieden beleid	11.996	4.789			2.247			1.437				13.102	
12. Reconstructie varkenshouderij/Kwaliteitsimpuls zandgeb.	111.435	30.022						5.313				136.143	
13. Landelijke Natuur		1.409			22							1.387	
14. Stedelijke omgeving "GIOS"		130.439		25.388	28.454		25.388	50.885	160	474		240.195	
15. Real. gevar. Recreatiemogelijkh. i/h landelijk gebied	188.781	0										6.352	
02. ecologische hoofdstructuur	6.352											0	
11. Verwerving droge EHS					2.644					1.980		0	
12. Verwerving natte EHS	664				40							4.164	
13. Inrichting droge EHS	4.204				40							2.908	
13. Inrichting volle agroketens	2.908				40							159	
04. econ.perspectief volle agroketens	1.137											1.097	
13. Herstructurering glastuinbouw & duurzaam gebruik energie													
voor financiering (LNV beleid)													
- Zuid-Holland	87.145	32.614	23.629	246	10.354		246		26	-274		109.105	
- Groentonds Noord Holland	1.878	326			64					34		2.204	
- Gelderland	3.121	182										3.091	
directe financiering (opdracht derden)	12.660	4										565	
- Defensie	383											12.664	
- EZ	2.469											2.434	
- Vrom (De Ronde Venen)	41.701	10.522		206	5.844		206					45.913	
- Vrom (Bommelerwaard)		1.768										1.768	
- Maastricht Airport		1.277										1.277	
- Groningen Blauwe Stad		4.137										4.137	
- Overtijssel		2.811										2.811	
- Gelderland Gerritsfles		1.127										1.127	
- Utrecht Langbroekerwetering		635										635	
- Noord-Holland		1.753										1.753	
- Zuid-Holland		1.164										1.164	
- Zeeland	201											206	
- Gemeente Noordenveld	9.266				1.670					89		9.437	
- Groentonds Drenthe	51											51	
- Groentonds Friesland													
- Groentonds Overijssel	4.674											4.674	
- Groentonds Nat. Comp. Westerschelde													
- Groentonds Z.-Holland	206											206	
- Groentonds (Gelderland)	566											566	
- Groentonds Limburg	2.697	767			251				26			3.277	
- Zeeland inzake Duurzaam Veilig	234				419							234	
- Prov. Zeeland Recr. Doeleinden	4.176	554			2.093							4.312	
- Verkeer en Waterstaat Rijksweg N61		527										527	
- Verkeer en Waterstaat Rijksweg N57	2.093	3.549										3.549	
- Zeeland seaport	679				14							679	
- HSL Zuid													
- Limburg													
	1.135.665	363.276	23.629	27.625	110.462	41.179	27.625	57.969	243	14		1.312.716	

Activa

Bezit onroerende zaken	OVERZICHT MUTATIES ONROERENDE ZAKEN OVER HET JAAR 2002 in ha										bezit per 31 december 2002										
	bezit per 1 januari 2002		aankopen en ruilingen		vererving toedeling landinrichting		ABC- transacties excl. SBB		verkoop en ruilingen			inbreng landinrichting		vervreemding ABC- transacties excl. SBB		overdrachten SBB		overige		interne bestem- mings- wijzigingen	Korrekties
00. ruitgrond	31.684	3.526	1.545	52	1.241	2.378	52	39	-149												
01. versterking landelijk gebied		112		2	254		2														0
11. Gebieden beleid	250	102			2																350
12. Reconstructie varkenshouderij/Kwaliteitsimpuls zandgeb.	230	110			54																198
13. Landelijke Natuur	2.939	261			19																2.989
14. Stedelijke omgeving "GIOS"																					19
15. Real. gevar. Recreatiemogelijkh. i/h landelijk gebied																					
02. ecologische hoofdstructuur	3.894	3.913		745	963		745														4.553
11. Vererving droge EHS																					0
12. Vererving natte EHS																					0
13. Inrichting droge EHS																					0
04. econ.perspectief volle agroketens	4			0	7																0
13. Herstructurering glastuinbouw & duurzaam gebruik energie																					0
voor financiering (LNV beleid)	47	0		0	1	0	0														46
- Zuid-Holland	14																				14
- Groenlands Noord Holland	4																				4
- Gelderland	29				1																28
directe financiering (opdracht derden)	2.082	672	0	0	291	0	10	0	2	0	0	10	2	0	0	0	0	0	0	0	2.463
- Defensie	96	0																			96
- EZ	140	3			2																141
- Vrom (De Ronde Venen)	13	4																			17
- Vrom (Bommelerwaard)	34	0					0					0									34
- Maastricht Airport	22																				21
- Groningen Blauwe Stad	933	220			174		8					8									978
- Overijssel		4					2					2									4
- Gelderland Gerritsfles		73																			73
- Utrecht Langbroekerwetering		34																			34
- Noord-Holland		12																			12
- Zuid-Holland		17																			17
- Zeeland																					0
- Gemeente Noordenveld	15																				15
- Groenlands Drenthe	402	66			52																419
- Groenlands Overijssel	2																				2
- Groenlands Overijssel	101	44																			101
- Groenlands Nat. Comp. Westerschelde	6																				6
- Groenlands Z. Holland	18																				18
- Groenlands Limburg		30																			30
- Zeeland Inzake Duurzaam Veilig	95	28			10																111
- Proov Zeeland Recr. Doelenden	7																				7
- Proov Zeeland Recr. Doelenden	136	20			14																142
- Verkeer en Waterstaat Rijksweg N61		15																			15
- Verkeer en Waterstaat Rijksweg N57		67			40																68
- Zeeland seaport																					22
- FSL Zuid	22																				0
- Limburg																					0
	41.130	8.715	1.545	809	2.814	2.378	809	46	(0)	2.587	809	46	0	0	0	0	0	0	0	0	43.565

ACTIVA

9. Stallingsbedrijf Glastuinbouw Nederland CV – deelneming	k€	2.269
---	-----------	--------------

Het Bureau neemt als commanditair vennoot deel in het vermogen van Stallingsbedrijf Glastuinbouw Nederland C.V..

10. Stallingsbedrijf Glastuinbouw Nederland CV - lening	k€	2.269
--	-----------	--------------

Het Bureau heeft in 2001 een achtergestelde lening verstrekt aan Stallingsbedrijf Glastuinbouw Nederland C.V..

PASSIVA

11. Algemene reserve	k€	151.218
-----------------------------	-----------	----------------

De algemene reserve is als volgt opgebouwd:

<u>Saldo 1979 t/m 2001</u>	k€	146.491
----------------------------	----	---------

Saldo 2002

Exploitatie inkomsten	k€	14.410	
Exploitatie uitgaven i.v.m. beheer bezit	-/ k€	5.352	
Exploitatie uitgaven i.v.m. verwerven bezit	-/ k€	6.801	
	k€		2.257

Resultaten bij vervreemding van onroerende zaken in 2002:

Ruilgrond	k€	3.167	
Versterking Landelijk Gebied	k€	79	
Realisatie EHS	-/ k€	777	
Overige vervreemdingen	k€	2	
	k€		2.471
	k€		151.218

12. Bestemmingsreserve prijsverschillen	k€	107.951
--	-----------	----------------

In het verslagjaar 2002 werd aan deze post toegevoegd een bedrag van k€ 11.773. Dit bedrag is het saldo van de winst, ten bedrage van k€ 8.601, ten gevolge van de overdracht van onroerende zaken, zoals onderbedeling, voor zover dit ten gunste van het Bureau komt, en het aandeel van het Bureau, ten bedrage van k€ 3.172, in de winst op overdracht van onroerende zaken, die is gerealiseerd vooruitlopend op akten van toedeling.

Stand per 1 januari 2002	k€	96.178	
Toevoeging in verslagjaar 2002	k€	11.773	
Stand per 31 december 2002	k€		107.951

13. Nog te verrekenen resultaten landinrichtingsgebieden	k€	51.362
---	-----------	---------------

Stand per 1 januari 2002	k€	55.074
Gerealiseerd resultaat vóór de akte van toedeling	k€	831
	k€	55.905

- 20 -

Onttrokken naar aanleiding van akte van toedeling			
• betaald aan belanghebbenden	-/-	k€	1.370
• toegevoegd aan "bestemmingsreserve prijsverschillen"	-/-	<u>k€</u>	<u>3.172</u>
Stand per 31 december 2002			<u>-/k€ 4.542</u> <u>k€ 51.363</u>

Renteloze voorschotten	stand per 1 januari 2002 1.000	OVERZICHT MUTATIES RENTELOZE VOORSCHOTTEN OVER HET JAAR 2002 in euro x 1.000 (k€)			totaal mutatie financiers	afboeking *	verrekenende resultaten 2002	stand per 31 december 2002
		ontvangen en terugbetaalde bedragen	grondtransacties t.l.v. financiers overdrachten aan SBB	overdrachten aan overige				
LNV	636.360	154.582	57.153-	353	97.783	(57)	11	734.097
Overige Ministeries	123.870	17.708	3.064-	510-	14.133	0	900	138.904
a. VROM	98.917	9.458	2.663-	167-	6.628	0	690	106.234
b. VROM/groenfond	1.525	-	-	-	-	-	-	1.525
c. VROM diversen	13.350	-	-	-	-	-	-	13.350
d. Defensie	1.871	-	-	-	-	-	64-	1.871
e. Economische Zaken	2.167	1.250	401-	343-	506	-	275	2.103
f. Verkeer en Waterstaat	6.041	7.000	-	-	7.000	-	-	6.822
g. Financien	-	-	-	-	-	-	-	7.000
Provincies	125.320	692	26-	26-	666	125.865	121-	125.865
a. Provincies/groenfond	74.889	-23.000	-	-	23.000-	51.889	-	51.889
b. Gelderland	2.343	925	-	-	925	3.269	-	3.269
c. Zuid-Holland	2.269	786	-	-	786	3.055	-	3.055
d. Zeeland	3.660	1.241	-	26-	1.215	4.921	46	4.921
e. Limburg	-	4.538	-	-	4.538	4.538	-	4.538
f. Groningen	40.701	6.534	-	-	6.534	47.069	167-	47.069
g. Brabant	355	-	-	-	-	355	-	355
h. Overijssel	1.102	2.767	-	-	2.767	3.869	-	3.869
i. Noord-Holland	-	2.811	-	-	2.811	2.811	-	2.811
j. Utrecht	-	4.089	-	-	4.089	4.089	-	4.089
Overigen	27.244	9.257	60.217)	(183)	9.257	36.331	170-	36.331
a. Maastricht Airport	1.619	-	-	-	-	1.619	-	1.619
b. Vereniging Natuurmonumenten	3.927	-	-	-	-	3.927	-	3.927
c. Fryske Gea	657	-	-	-	-	657	-	657
d. Gemeente Borsele	1.534	-	-	-	-	1.534	-	1.534
e. Gemeente Noordenveld	291	-	-	-	-	291	-	291
f. Groenfonds diverse projecten	16.444	3.685	-	-	3.685	20.010	119-	20.010
g. HSL Zuid	679	324	-	-	324	1.003	-	1.003
h. Zeeland Seaport	2.093	658	-	-	658	2.700	50-	2.700
i. Mainport & Groen	-	4.270	-	-	4.270	4.270	-	4.270
j. Gemeente Apeldoorn	-	319	-	-	319	319	-	319
	912.794	182.239	(60.217)	(183)	121.839	57-	621	1.035.198

*) Betreft afboeking van verstrekte subsidies

Toelichting op het overzicht renteloze voorschotten**LNV:**

LNV verstrekt renteloze voorschotten aan het Bureau ter realisering van haar doelstellingen in het kader van verwerving, tijdelijk beheer en vervreemding van onroerende zaken.

Dit jaar heeft V&W k€ 7.000 beschikbaar gesteld aan LNV ten behoeve van grondverwerving in NURG- projecten. De stand van het door V&W verstrekte voorschot bedraagt per 31-12-2002:

Overzicht Renteloze Voorschotten	k€ 838
Ontvangen (cumulatief) via LNV-begroting	<u>k€ 38.764</u>
Stand per 31-12-2002	<u>k€ 39.602</u>

De overdrachten aan Staatsbosbeheer hebben plaatsgevonden ten behoeve van natuurterreinen, reservaatgebieden, natuurontwikkelingsprojecten, staatsboswachterijen en in het kader van het bufferzonebeleid.

Overige Ministeries:

- a. VROM is medefinancier in bufferzonegebieden. In 2002 hebben overdrachten aan Staatsbosbeheer plaatsgevonden in het kader van het bufferzonebeleid. Het aandeel in de resultaten bij vervreemding in bufferzones is in mindering gebracht op het renteloos voorschot. Gronden worden verantwoord bij:
 - 01.14 Versterking Landelijk gebied – Stedelijke omgeving en
 - 02.11 Ecologische Hoofdstructuur- Verwerving droge EHS.
 De verhouding van de financiering is geregeld in het bufferzone convenant, waarbij VROM in 2002 meer heeft gefinancierd dan benodigd. Dit heeft geresulteerd in een overige schuld van k€ 7.829. De Stichting Mainport & Groen heeft een financieringsbijdrage verstrekt van k€ 4.270. Conform de verdeling in het bufferzone convenant bedraagt het aandeel dat ten goede komt aan VROM 75.7%. Het financieringsoverschot van VROM wordt hierdoor verhoogd tot k€ 11.062.
- b. Dit betreft de verwervingen t.b.v. het Groenproject Haarlemmermeer gefinancierd door VROM via het Groenfonds. De gronden zijn geboekt onder "ruilgronden".
- c. Dit betreft de bijdrage van VROM aan de financiering van de volgende projecten:
 - het natuurontwikkelingsproject Lentevreugde in Zuid-Holland. Financiering van VROM en LNV is een bijdrage in het totale project. VROM heeft k€ 1.361 gefinancierd. Overdracht vindt in zijn geheel in 2004 plaats. Gronden zijn geboekt onder "verwerving droge EHS".
 - Bommelerwaard betreft de financiering door het Ministerie van VROM van verwerving in de Bommelerwaard, ter voorkoming van vestiging van glastuinbouwbedrijven. VROM heeft k€ 11.605 gefinancierd. Volgens het overzicht "vorderingen" is nog te vorderen een bedrag van k€ 1.059. Gronden zijn geboekt onder "overige".
 - Ronde Venen. Gronden zijn geboekt onder "overige" voor k€ 565. Hiervan is k€ 383 gefinancierd door VROM en k€ 205 door Groenfonds Utrecht (zie specificatie bij overige punt f.).
- d. Het Ministerie van Defensie financiert verwervingen ten behoeve van het eenheidsoefenterrein Laaghalen-De Haar. Te vorderen is k€ 333.
- e. Economische Zaken financiert verwervingen ten behoeve van de uitbreiding van Vliegveld Zuid-Limburg. Te vorderen is een bedrag van k€ 988.
- f. Verkeer & Waterstaat is medefinancier bij de volgens projecten:
 - NURG: de gronden aangekocht in het kader van de in 1993 gemaakte afspraken voor het rivierengebied. Het ministerie van V&W heeft k€ 7.000 beschikbaar gesteld, wat via een begrotingsoverheveling is verrekend. Er zijn gronden overgedragen aan SBB waardoor het renteloos voorschot is afgeboekt. Conform

de declaratie aan V&W bedraagt het te financieren bezit per 31-12 2002 k€ 36.807. Grond is geboekt onder "droge EHS". Het financieringsoverschot bedraagt k€ 2.796.

- Westplaat: Totaal van de gronden is geboekt binnen "verwerving droge EHS". Het aandeel voor Westplaat is 50% van k€ 1.167 zijnde k€ 584.
 - Rijksweg N57: Gronden zijn geboekt onder "overige" voor k€ 527. Van het ontvangen bedrag is k€ 4 toegerekend aan de exploitatiekosten en k€ 117 moet nog ontvangen worden.
 - De aankoop van gronden ten behoeve van de aanleg van Rijksweg 61. Voor Rijksweg 61 liggen de gronden voor k€ 438 binnen "ruilgronden" en voor k€ 4.483 binnen "overige". Voor Rijksweg 61 is nog een bedrag te vorderen van k€ 14. Het ontvangen bedrag bedraagt k€ 5.189. Op dit bedrag is in 2001 een correctie geweest in verband met verrekend resultaat van k€ 31 en in 2002 van k€ 171. Hiermee wordt het totaal bedrag k€ 4.986.
 - Te verrekenen R.A.T. vergoeding is k€ 119, opgenomen onder overige schulden "overige" (dit wordt in 2003 gecorrigeerd).
- g. Ministerie van Financiën: ten behoeve van een anticiperende grondaankoop van een oppervlakte van 225 ha grenzend aan het Fochteloerveen in de gemeente Ooststellingwerf. Over deze lening is een rente verschuldigd van 3.50% per jaar en de lening loopt tot en met 31 december 2006. Gronden zijn geboekt onder "ruilgrond".

Provincies:

- a. Dit betreft financiering door alle 12 provincies vanuit het Groenfonds op basis van de convenantleningen. De gronden zijn geboekt onder "ruilgronden".
- b. Provincie Gelderland:
- Dit betreft de financiering van k€ 2.343 door de provincie Gelderland ten behoeve van het kavelruilexperiment in het landinrichtingsproject Winterswijk-Oost. Daarnaast zijn er in 1999 met de provincie Gelderland afspraken gemaakt over de voorfinanciering van een aantal grondtransacties waarvan bij verkoop of overdracht de aankoopbedragen door het Bureau worden terugbetaald. Terug te betalen is een bedrag van k€ 1.246.
 - In 2002 zijn ruilgronden gefinancierd voor k€ 607 en is nog een bedrag toegezegd van k€ 244 voor het project Stakenberg. Deze gronden zullen worden overgedragen aan SBB. Nog te vorderen een bedrag van k€ 244.
 - De provincie Gelderland en de gemeente Apeldoorn betalen beide 25% van de aankoopsom van Camping Gerritsfles voor een totaal bedrag van k€ 1.277. Deze bedragen behoeven niet te worden terugbetaald. De provincie heeft een voorschot betaald en het restant (k€ 0,4) wordt nog nabetaald.
- Per saldo is nog een bedrag terug te betalen van k€ 1.002.
- c. Zuid-Holland:
- Dit betreft de voorfinanciering van gronden ten behoeve van het project Lentevreugde, reservaatgebieden en buiten landinrichtingsgebieden door de provincie Zuid-Holland. In 2001 heeft terugbetaling plaatsgevonden van de voorfinanciering (bezit is geboekt onder Zuid-Holland k€ 2.908). Voor Lentevreugde zijn de gronden geboekt onder "verwerving droge EHS". Overdracht vindt in zijn geheel in 2004 plaats (zie ook VROM Lentevreugde).
 - Leidschenrijn: Het verschil voor herinrichting Leidschendam tussen financiering en aankoop bedraagt k€ 28, zijnde exploitatiekosten. Grond is geboekt onder "versterking landelijk gebied" en gelabeld aan financiering derden. Aangezien dit de overname van pachtrecht betreft is dit niet meegenomen in het overzicht mutaties onroerende zaken in ha.
 - N210: Gronden zijn voor k€ 422 geboekt onder "overige". Na overeenstemming met enkele grondeigenaren zullen nog gronden worden gekocht en overgedragen. De financiering bedraagt 80% van de tot nu toe gerealiseerde grondkosten van k€ 284 exclusief bijkomende kosten.
 - Oude Leede: grondaankopen bedragen k€ 167 en dit gehele bedrag moet nog gedeclareerd worden.
- d. Zeeland: dit betreft de financiering door de provincie Zeeland ten behoeve van:

- het project Duurzaam Veilig. Voor Duurzaam Veilig bevindt voor k€ 259 de grond zich in de post “ruilgronden”, voor k€ 240 in de post “Versterking Landelijk Gebied” en voor k€ 3.277 in “overige”. Het ontvangen renteloos voorschot bedraagt k€ 4.122. Hiervan moet k€ 39 nog worden doorbetaald als zijnde een verplaatsingspremie (opgenomen onder overige schulden “overige”) en nog een klein bedrag worden gedeclareerd. Nog afgerekend moet worden k€ 346. Door herinvesteringen moet bij het beëindigen van het project nog k€ 43 worden verrekend.
- Recreatieve doeleinden. Voor Recreatieve doeleinden bevindt de grond zich binnen “overige onroerende zaken” voor k€ 234.
- Papeschorpolder: Grond is geboekt in “overige”. Verschil in financiering en bezit bestaat uit exploitatiekosten voor bodemonderzoek voor Papeschorpolder en een transactie van k€ 71 die ten onrechte hier geboekt is. Deze wordt in 2003 gecorrigeerd. Het ontvangen renteloos voorschot bedraagt k€ 565.
- e. Dit betreft de voorfinanciering door de provincie Limburg ten behoeve van grondverwerving in het kader van de realisatie van EHS, landinrichting en reconstructie. Het bedrag moet in januari 2003 worden terugbetaald.
- f. Dit betreft de financiering van de provincie Groningen ten behoeve van
 - het project De Blauwe Stad. Verschil tussen financiering en bezit bedraagt k€ 1.156.
 - Een extra financiering van de provincie Groningen voor de realisering van de EHS. Grond is geboekt in “ruilgronden”.
- g. Betreft de voorfinanciering van k€ 355 door provincie Brabant van gronden in het gebied De Hilver. De gronden zijn geboekt onder “ruilgrond”.
- h. Dit betreft de financiering door provincie Overijssel ten behoeve van:
 - Reestdal aankoop Eissen, waarbij 50% wordt gefinancierd door de provincie Overijssel. De andere 50% wordt gefinancierd door LNV. De gronden zijn in zijn geheel (k€ 2.207) geboekt onder de post “verwerving droge EHS”.
 - Transacties Boode. Ontvangen van de provincie Overijssel is k€ 1.700. Bezit is geboekt onder “droge EHS” voor k€ 218, voor k€ 184 onder “versterking landelijk gebied” en voor k€ 1.367 onder ruilgrond, terwijl de grond gelabeld is als financiering derden. Verschil tussen declaratie en aankopen bedraagt k€ 68. Via de provincie Overijssel is k€ 1.067 voorgefinancierd.
- i. De provincie Noord-Holland heeft een uitvoeringsovereenkomst afgesloten met het Bureau voor de grondverwerving in de PEHS. Maximaal zal k€ 12.160 ter beschikking worden gesteld, waarover geen rente verschuldigd zal zijn. In 2002 is k€ 2.811 beschikbaar gesteld. Gronden zijn geboekt onder “versterking landelijk gebied” en gelabeld aan financiering derden.
- j. De provincie Utrecht heeft in 2000 en 2001 k€ 4.089 beschikbaar gesteld. Declaraties worden berekend door middel van een verdeelsleutel: gerealiseerde aankopen ten opzichte van geplande aankopen. Grond is voor k€ 1.805 onder “versterking landelijk gebied” en voor k€ 2.284 onder “ruilgronden” geboekt, maar gelabeld aan financiering derden. Resultaten komen ten laste cq ten gunste van de provincie. Afrekening vindt plaats na de akte van toedeling.

Overigen:

- a. Dit betreft financiering van Maastricht Airport ten behoeve van de uitbreiding van Maastricht Airport. Te vorderen is nog k€ 815.
- b. Dit betreft de financiering van de Vereniging Natuurmonumenten ten behoeve van de verwerving in het landinrichtingsproject Winterswijk-West. Grond is geboekt onder “ruilgrond”.
- c. Dit betreft de financiering door het Fryske Gea van gronden buiten landinrichtingsgebieden. Grond is geboekt onder “ruilgrond”.
- d. Dit betreft de financiering door gemeente Borsele ten behoeve van het project Sloebossen. Grond is geboekt onder “ruilgrond”. Van de gemeente Borsele is nog een bedrag te vorderen van k€ 37.
- e. Dit betreft de financiering door de gemeente Noorderveld ten behoeve van de inpassing van de gasopslag Langelo. Grond is geboekt onder “overige”.

- f. Dit betreft de financiering via het Groenfonds ten behoeve van diverse Projecten. De renteloze voorschotten betreffen:
- Groenfonds diverse projecten k€ 533.
 - Groenfonds Friesland k€ 51.
 - Groenfonds Drenthe k€ 7.961.
 - Groenfonds Overijssel k€ 230.
 - Groenfonds Gelderland k€ 2.089 (voorfinanciering, bedrag wordt ongeacht of gronden in bezit zijn terugbetaald).
 - Groenfonds Utrecht k€ 205.
 - Groenfonds Noord-Holland k€ 159.
 - Groenfonds Zuid-Holland k€ 227.
 - Groenfonds Zeeland Natuurcompensatie Westerschelde k€ 7.044.
 - Groenfonds Limburg k€ 1.510.

Grond geboekt onder “ruilgrond” is voor:

- Groenfonds diverse projecten: k€ 533.
- Groenfonds Gelderland (Ijsselvallei) k€ 897: nog terug te betalen k€ 626.
- Groenfonds Zeeland Natuurcompensatie Westerschelde k€ 1.652.

Grond geboekt onder “verwerving droge EHS” is voor:

- Groenfonds Zeeland Natuurcompensatie Westerschelde k€ 711.

Onder “overige” is geboekt voor:

- Groenfonds Friesland k€ 51.
- Groenfonds Drenthe k€ 9.437, hiervan is k€ 249 geboekt op EHS maar gelabeld aan financiering derden. Verschil tussen financiering en bezit bedraagt k€ -/- 1.476.
- Groenfonds Overijssel k€ 1.164: nog te ontvangen is een bedrag van k€ 934.
- Groenfonds Utrecht k€ 182 geboekt in “versterking landelijk gebied” gelabeld aan de financier. 23k€ is teveel ontvangen en moet worden terug betaald.
- Groenfonds Noord-Holland k€ 159.
- Groenfonds Zuid-Holland k€ 206: nog terug te betalen is een bedrag van k€ 21.
- Groenfonds Zeeland Natuurcompensatie Westerschelde k€ 4.674: nog terug te betalen is een bedrag van k€ 7.
- Groenfonds Gelderland k€ 566.
- Groenfonds Limburg k€ 1.510.

Per saldo is nog een bedrag te vorderen van k€ 1.733.

- g. Dit betreft de financiering van de gronden ten behoeve van de aanleg van het HSL Zuid project. Gronden zijn voor k€ 679 geboekt onder “overige” en voor k€ 324 worden de kosten meegenomen in de NURG (V&W).
- h. Dit betreft de financiering van gronden ten behoeve van het project Zeeland Seaport. Gronden zijn in het geheel geboekt onder “overige”.
- i. Stichting Mainport en Groen heeft een bedrag gefinancierd ten behoeve van de bufferzones.
- j. Gemeente Apeldoorn heeft mee gefinancierd in het project Gerritsfles.

3. OVERIGE GEGEVENS3.1 Overzicht vorderingen en overige schulden per 31 december 2002

Ter vergelijking zijn de cijfers van 2001 opgenomen.

Vorderingen, ad k€ 5.849

De vorderingen uit hoofde van verwerving, tijdelijk beheer en vervreemding van onroerende zaken zijn als volgt:

	2002 k€	2001 k€
Ministerie van VROM inzake Bommelerwaard	1.059	1.055
Ministerie van Economische Zaken	988	953
Ministerie van Defensie	333	7
Maastricht Airport	815	849
Groenfonds diverse provincies	1.733	889
Gemeente Borsele	37	37
Ministerie van Verkeer en Waterstaat		1.291
Provincie Overijssel	68	
Provincie Zuid-Holland	167	
Provincie Zeeland Duurzaam Veilig	346	-/ 43
Huren, pacht erfpachten en jachthuren	255	216
Terug te vorderen beheersvergoedingen	<u>48</u>	<u>155</u>
	<u>5.849</u>	<u>5.409</u>

Overige schulden, ad k€ 14.963

De overige schulden bestaan uit:

	2002 k€	2001 k€
Ministerie van VROM Bufferzones	11.062	5.077
Ministerie van Financiën /omzetbelasting	76	33
Ministerie van Verkeer en Waterstaat	2.665	
Provincie Gelderland	1.002	1.203
Overigen	<u>158</u>	<u>19</u>
	<u>14.963</u>	<u>6.432</u>

3.2 Accountantsverklaring

ACCOUNTANTSVERKLARING

Opdracht

Wij hebben de Rekening en Verantwoording 2002 van het Bureau Beheer Landbouwgronden te 's-Gravenhage gecontroleerd. De Rekening en Verantwoording is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de Directeur van het Bureau. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de Rekening en Verantwoording te verstrekken.

Werkzaamheden

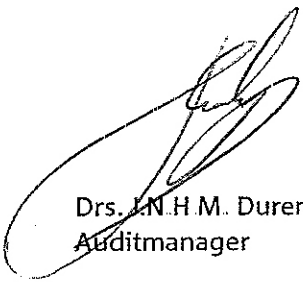
Onze controle is verricht overeenkomstig in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controle-opdrachten. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de Rekening en Verantwoording geen onjuistheden van materieel belang bevat. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en toelichtingen in de Rekening en Verantwoording. Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij het opmaken van de Rekening en Verantwoording zijn toegepast en een evaluatie van het algehele beeld van de Rekening en Verantwoording. Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Oordeel

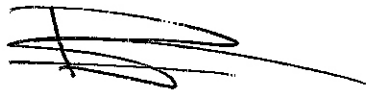
Wij zijn van oordeel dat de Rekening en Verantwoording een zodanig inzicht geeft in de grootte en de samenstelling van het bezit van het Bureau Beheer Landbouwgronden en van de financiering daarvan op 31 december 2002 en van de inkomsten en uitgaven over 2002 als in de gegeven omstandigheden is vereist en overigens voldoet aan de bepalingen zoals deze zijn opgenomen in de Wet Agrarisch Grondverkeer en in de Beschikking financieel beheer Bureau Beheer Landbouwgronden.

's-Gravenhage, 6 september 2004.

AUDITDIENST VAN HET MINISTERIE
VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT,

Drs. J.N.H.M. Durenkamp RA
Auditmanager

P.J. Borg RA
Plv. hoofd afdeling
Accountantscontrole en Certificering

Bijlage 1 / Overzicht gebruikte afkortingen

BBL	Bureau Beheer Landbouwgronden
CBL	Commissie Beheer Landbouwgronden
CLC	Centrale Landrichtingscommissie
DLG	Dienst Landelijk Gebied
EOGFL	Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw
EZ	Ministerie van Economische Zaken
IMP	Interprovinciaal Meerjarenprogramma
LMGR	Landelijk Meerjarenprogramma Groene Ruimte
LNV	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
LNV/GRR	Directie Groene Ruimte en Recreatie
NURG	Nadere Uitwerking Rivierengebied
RAT	Regeling Afkoop Toedelingsrechten
Rbon	Regeling beheersovereenkomsten en natuurontwikkeling
RVH	Regeling Verlening Hervestigingtoeslag
SAN	Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer
SN	Subsidieregeling Natuurbeheer
SBB	Staatsbosbeheer
SGR	Structuurschema Groene Ruimte
V&W	Ministerie van Verkeer en Waterstaat
VROM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
RBB	Regeling Bedrijfshervestiging en -Beëindiging

Bijlage 2 / Adressen BBL - DLG

Groningen

Trompsingel 17
9794 CZ Groningen
Postbus 30027
9700 RM Groningen
Tel: 050-3178500
Fax: 050-3178585

Friesland / Regio Noord

Tesselschadestraat 7
8913 HA Leeuwarden
Postbus 2003
8901 JA Leeuwarden
Tel: 058-2955255
Fax: 058-2157547

Drenthe

Overcingellaan 7
9401 LA Assen
Postbus 146
9400 AC Assen
Tel: 0592-327911
Fax: 0592-318242

Overijssel

Lübeckplein 34
8017 JS Zwolle
Postbus 10051
8017 JS Zwolle
Tel: 038-4271999
Fax: 038-4271242

Gelderland / Regio Oost

Rosendaalsestraat 64
6824 CM Arnhem
Postbus 9079
6800 ED Arnhem
Tel: 026-3781200
Fax: 026-3781250

Utrecht

Herman Gorterstraat 5
3511 EW Utrecht
Postbus 20030
3502 LA Utrecht
Tel: 030-2344001
Fax: 030-2344002

Noord-Holland / Flevoland

Kennemerplein 6-8
2011 MJ Haarlem
Postbus 3005
2001 DA Haarlem
Tel: 023-5123321
Fax: 023-5123333

Zuid-Holland / Regio West

Burgemeester Feithplein 2
2273 BZ Voorburg
Postbus 3010
2270 JB Voorburg
Tel: 070-3371200
Fax: 070-3694485

Zeeland

Westsingel 58
4461 DM Goes
Postbus 6
4460 AA Goes
Tel: 0113-237911
Fax: 0113-237350

Noord-Brabant / Regio Zuid

Prof. Cobbenhagenlaan 109
5037 DB Tilburg
Postbus 1180
5004 BD Tilburg

Limburg

Godsweerdersingel 10
6041 GL Roermond
Postbus 1237
6040 KE Roermond
Tel: 0475-356756
Fax: 0475-356777

Centrale Eenheid

Herman Gorterstraat 5
3511 EW Utrecht
Postbus 20021
3502 LA Utrecht
Tel: 030-2756600
Fax: 030-2756999